

Список
Наукових робіт кандидата історичних наук
Фоміна Михайла Володимировича

Археологічні звіти

1. Домановський А. М., Сорочан С. Б., Фомін М. В. Звіт про археологічні розвідки на території “Цитаделі” Херсонеса у 2009 р. – Харків, 2010. – 64 с.
2. Домановский А. Н., Сазанов А. В., Фомин М. В. Отчет об археологических раскопках на территории «Цитадели» Херсонеса в 2010 г. – Харьков, 2011. – 188 с.
3. Домановский А. Н., Сазанов А. В., Фомин М. В. Отчет об археологических раскопках на территории «Цитадели» Херсонеса в 2011 г. – Харьков, 2012. – 420 с.

Монографії

1. Фомин М. В. Погребальная традиция и обряд в византийском Херсоне (IV – X вв.). Харьков: «Коллегиум», 2011. 290 с.
2. Молодіжний туризм в Україні як дозвілева діяльність // Молодь і туризм в культурі України: аксіологічний аспект соціалізації: Монографія / під редакцією О.В.Федотової. – Харків: Видавництво «НТМТ», 2013. - С. 170 – 180.

Статті в фахових виданнях

1. Фомин М. В. Раннехристианское погребение в византийском Херсоне // Проблеми дослідження пам'яток археології східної України. – Луганськ, 2005. – С. 41 – 42.
2. Фомин М. В. О мартирии при Западной базилике Херсонеса // Боспорские исследования. – Вып. 10. – Симферополь, 2006. – С. 132 – 152
3. Фомин М. В. О крестообразных мемориях Византийского Херсона // VII Боспорские чтения. – Керчь, 2006. – С. 317 – 320
4. Фомин М. В. О погребениях при крестообразном мартирии Западной базилики Херсонеса // Вісник ХНУ. – 2006. – № 728. – Історія. – Вип. 38. – С. 144 – 153.
5. Фомин М. В. О раннехристианской погребально традиции. Попытки реконструкции // Проблемы теологии. – Вып. 3. – Екатеринбург, 2006. – С. 155 – 159.
6. Фомин М. В. О внутригородских кладбищах византийского Херсона // Вісник ХНУ. – 2008. – № 816. – Історія. – Вип. 40. – С. 95 – 104.
7. Фомин М. В. О кладбищенских регионах и церквах византийского Херсона // Научные ведомости Белгородского государственного университета. – История. Политология. Экономика. Информатика. – 2009. – № 7 (62). – Вып. 10. – С. 38 – 48

8. Фомин М. В. О городских кладбищах византийского Херсона // Дриновський збірник. Т. 3. – Харків – Софія: Академічне видавництво ім. проф. Марина Дринова, 2009. – С. 357 – 364
9. Домановський А.М., Сазанов А.В. Фомин М. В. Дослідження "Цитаделі" Херсонеса Таврійського // Археологічні дослідження в Україні - 2010. - К.; Полтава: 2011. - С. 98-101
10. Туровский Е.Я., Филиппенко А.А., Фомин М.В. Раннехристианская погребальная живопись Херсонеса – Херсона (к итогу дискуссии о датировке) // Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. – 2012. - № 1005: Сер. «Історія». – Вип. 45. – С. 99 – 106
11. Домановський А. М., Сазанов А. В., Фомин М. В. Дослідження «цитаделі» Херсонеса Таврійського // Археологічні дослідження в Україні – 2011. – К.: Волинські старожитності, 2012. – С. 40-43.
12. Туровский Е.Я. Филиппенко А.А. Фомин М. В. Херсонесские склепы с раннехристианскими росписями // Дріновський збірник. Том V. – Харків – Софія: Академічне видавництво імені проф.. Мартіна Дринова, 2012. - С. 154 – 163
13. Фомин М. В. К вопросу о формировании христианской общины в позднеантичном Херсонесе // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. - Вып. IV. Сб. / Ред.-сост. М.М. Чореф. – Севастополь–Тюмень, 2012. - С. 69 – 77.
14. Фомин М. В., Шевцова А. А. О раннехристианских комплексах Херсонеса // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1087 : Сер. «Історія». –Вип. 47. - С. 22-33.
15. Фомин М.В. О раннехристианской живописи Херсонеса—Херсона IV—VI вв. // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. - Вып. V. Сб. / Ред.-сост. М.М. Чореф. – Севастополь–Тюмень 2013 – С. 13-19.
16. Фомин М.В. О некоторых сюжетах раннехристианской скульптуры Херсонеса IV—V вв. // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. - Вып. V. Сб. / Ред.-сост. М.М. Чореф. – Севастополь–Тюмень 2013 - С. 19-33.
17. Litovchenko A., Fomin M., Chekal A. On the Origin of Early Christian Artistic Tradition in Byzantine Chersonesos // Atiner's Conference Paper Series No: MDT2014-1055. - Athens: Athens Institute for Education and Research ATINER. – 15 с. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.atiner.gr/papers/MDT2014-1055.pdf>
18. Фомин М. О проблеме формирования раннехристианской художественной традиции в Херсонесе IV-V вв. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. — № : 1117. Сер. «Історія». — Вип. 48. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – С. 38-47.

19. Фомин М.В. Раннехристианская живопись позднеантичного Херсонеса // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. - Вып. VI. Сб. / Ред.-сост. М.М. Чореф. – Севастополь–Тюмень 2014 – С. 299-390.
20. Фомін М. В. Про типологію християнських храмів перших століть // Збірник наукових праць. Серія «Історія та географія» / Харк.нац.пед.ун-т ім.. Г. С. Сковороди. – Харків: Колегіум, 2014. – Вип. 51. – С. 119-124 (0.5 д.а)
21. Фомин М. В. О культе местночтимых святых в ранневизантийском Херсоне // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. – Харків, 2015.– № 1145 : Серія «Історія». – Вип. 50. – С. 225- 232 (0.5 д.а.)
22. Litovchenko A., Fomin M., Chekal A. On the Origin of the Early Christian Artistic Tradition in Byzantine Chersonesos // Athens Journal of History – Athens, 2015. - Volume 1, - Issue 3, - P. 223–237. [Электронный ресурс] Режим доступа <http://www.athensjournals.gr/history/2015-1-3-4-Litovchenko.pdf>
23. Fomin M., Suprun N. On the issue of shaping of the Chersonesos citizens' world-view during the transformation from an antique to Byzantine city (on the materials of Chersonesos necropolis) // Res Historica. – 2014. - №38. - P. 35-43.
24. Фомин М. В., Огиенко Е. В., Шевцова А. А. О культовом комплексе Западной базилики в средневековом Херсонесе— Херсоне // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. - Вып. VII. Сб. / Ред.-сост. М.М. Чореф. – Севастополь–Тюмень 2015 – 127-152.

Статті

1. Фомин М. В. О периодизации христианизации Херсонеса – Херсона // Иресиона. Античный мир и его наследие. – Белгород, 2006. – С. 83 – 89.
2. Фомин М. В. О «крытых кладбищах» византийского Херсона // Кондаковские чтения – II. Проблемы культурно-исторических эпох. – Белгород, 2008. – С. 270 – 279.
3. Литовченко А. Н. Фомин М. В. Чекаль А. Г. О происхождение раннехристианской художественной традиции в византийском Херсоне // Кондаковские чтения – III. Человек и эпоха: Античность – Византия – Древняя Русь. – Белгород, 2010. – С.121 – 133.
4. Фомин М. В. Шевцова А. А. Центрические храмы византийского Херсона // Кондаковские чтения – III. Человек и эпоха: Античность – Византия – Древняя Русь. – Белгород, 2010. – С.133 - 138.

5. Фомин М. В. О монументальном искусстве Херсонеса в IV в. // Классическая и византийская традиция. Материалы V Международной научной конференции. – Белгород, 2012 – С. 96 – 101.
6. Фомин М. В. "Царствие небесное" в раннехристианском искусстве Херсонеса – Херсона // Кондаковские чтения IV: античность – Византия – Древняя Русь. – Белгород, 2013. – С. 67 – 72.
7. Фомин М. В. Херсонесские раннехристианские катакомбы. К итогу изучения. // Нартекс *Bizantina Ucrainensis*. – Т.2. – Харьков: Майдан, 2013. – С. 358 – 368.
8. Фомин М. В. Местночтимые святые в позднеантичном Херсонесе // Климентовский сборник. Материалы VI Международной конференции «Церковная археология: Херсонес – город святого Климента» / отв. Ред. Т.Ю.Яшаева. – Севастополь, 2013. – С. 353 – 360.
9. Фомин М. В. Открытие христианского искусства // «Византийская мозаика»: Сборник публичных лекций Эллино-византийского лектория при Свято-Пантелеимоновском храме / Ред. проф. С. Б. Сорочан; сост. А. Н. Домановский. – Харьков: Майдан, 2013. – 232 с. (Нартекс. *Byzantina Ucrainensia*. Supplementum 1) – С. 84 – 95.
10. Фомин М. В. О формирование христианской общины в позднеантичном Херсонесе // Одисс. Актуальні проблеми історії, археології, етнології. – Одеса, 2010 - С. 200 – 202.
11. Литовченко А.Н. Фомин М. В. Чекаль А. Г. Сирийские мотивы в раннехристианском искусстве Херсонеса - Херсона // Сугдейский сборник. Вып. V. Материалы V Судацкой международной научной конференции «Причерноморье, Крым, Русь в истории и культуре» (г. Судак, 23-24 сентября 2010 г.) – Киев – Судак: «Горобец», 2012 – С. 142 – 150. (472 с., ил.)
12. Селевко В.Б., Фомін М.В. Археологічний туризм як перспективний напрям розвитку активно – пізнавального туризму в Україні // Туристичний бізнес: Світові тенденції та пріоритети. Матеріали VII міжнародної науково – практичної конференції з нагоди 10-річчя кафедри туристичного бізнесу (20 листопада 2015 року). – Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. - С. 230-234
13. Фомін М.В., Шевцова О.О. Археологічний туризм в Україні: перспективи розвитку // Матеріали VII міжнародної науково – практичної конференції «Актуальні проблеми методики навчання історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін» / [упорядник Г.Г.Яковенко]. – Харків, 2015. - С. 204-210
14. Фомин М. В. М. О вооруженных силах Херсонеса в IV—V вв. *Laurea I*. Античный мир и Средние века: Чтения памяти профессора Владимира Ивановича Кадеева. Материалы. – Харьков: ООО «НТМТ», 2015. – С. 105 – 108.
15. Фомин М. В. К вопросу формирования христианской художественной традиции в Херсонесе (IV в.) // Сугдейский сборник. Вып. VI. Материалы VI Судацкой международной

научной конференции “Причерноморье, Крым, Русь в истории и культуре” (г. Судак, 19–22 сентября 2012 г.). – Киев: Видавець Олег Філюк, 2016. – С. 155-162.

Матеріали конференцій та тези доповідей

1. Фомин М. В. О раннехристианском некрополе и монастыре Богородицы Влахернской в окрестностях Херсонеса // Проблемы истории археологии Украины. Материалы V международной конференции, посвященной 350-летию г. Харькова и 200-летию Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина (4-6 ноября 2004 г.). – Харьков, 2004. – С. 74-75.
2. Фомин М. В. О катакомбе – мартирии херсонесского храма Богородицы Влахернской // Культ Святых мест в древних и современных религиях. Тезисы докладов и сообщений. (VII Международная Крымская конференция по религиоведению). – Севастополь, 2005. – С. 55.
3. Фомин М. В. О почитании святых в Херсонесе – Херсоне по материалам некрополя // Мир Византии: материалы международного научного семинара. – Белгород: БелГУ, 2007. – С. 161-165.
4. Фомин М. В. О топографии христианского некрополя в Херсонесе // Небесные патроны и земные служители культа. IX Международная Крымская конференция по религиоведению. (Севастополь 15 – 19 мая 2007 г.). Тезисы докладов и сообщений. – Севастополь, 2007. – С. 52-53.
5. Фомин М. В. О происхождении Афонского погребального обряда // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы VI Международной научной конференции посвященной 150-летию со дня рождения академика В.П. Бузескула. – Харьков, 2008. – С. 90.
6. Фомин М. В. О раннехристианских надгробиях и эпитафиях в Херсонесе – Херсоне // Классическая и византийская традиция. III международный научный семинар. – Белгород: БелГУ, 2009. – С. 156 – 161.
7. Фомин М. В. О елее в раннехристианской погребальной традиции // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы VII Международной научной конференции. – Харьков, 2010. – С. 92.
8. Фомин М. В. Местночтимые святые в позднеантичном Херсонесе // Херсонес – город святого Климента. Тезисы докладов и сообщений VI Международной конференции по Церковной археологии (Севастополь, 12 – 18 сентября 2011 г.). – Севастополь, 2011. - С. 43.
9. Домановський А. М., Фомин М. В. Археологічні дослідження «Цитаделі» Херсонеса Таврійського // Научная конференция-презентация «Проблемы исследования и охраны культурно-исторического наследия Украины. Итоги полевых исследований в 2011 году», (24 ноября 2011 г.).

10. Фомин М. В. О гарнизоне Херсонеса в 4 в. // Материалы X научной конференции «Ломоносовские чтения» и X Международной научной конференции студентов, аспирантов, и молодых ученых «Ломоносов 2012» - Севастополь, 2012. – с. 104 – 105.
11. Фомин М. В. Про гірську фортецю Сьюренъ (Шиварін) // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы VIII Международной научной конференции (г. Харьков, 9-10.11.2012 г.). – Харьков, 2012. – С. 90.
12. Фомин М. В. Худешенко А.Ю. Возможные пути сохранения историко – археологического наследия Крыма // Материалы X научной конференции «Ломоносовские чтения» 2011 г. и X Международной научной конференции студентов, аспирантов, и молодых ученых «Ломоносов 2012» - Севастополь, 2012. – с. 104 – 105.
13. Домановський А. М. Фомин М. В. Роль археологического туризма в формирование интереса к родной истории у молодежи // Молодь у соціокультурному просторі України. Матеріали міжвузівського науково – методичного семінару (15 грудня 2011 р.). – Харків, 2011. – С. 65.
14. Фомин М. В. Археологический туризм как способ сохранения культурного наследия // Методологія досліджень та сучасні соціальні, економічні, технологічні проблеми розвитку суспільства. Збірник тез доповідей науково – практичної конференції науковців, викладачів, спеціалістів. (18.11.2011 р.). – Харків, 2011. – С. 271 – 272.
15. Фомин М. В. Худешенко А.Ю. Археологический туризм в Украине. Перспективы развития // Историко – культурное наследие Причерноморья: изучение и использование в образовании и туризме: Тезисы докладов. Сер.: История, археология. – Ялта: РИО КГУ, 2011. – С. 115 – 117.
16. Фомин М. В. Развитие комплексных экскурсионных программ на примере Национального заповедника «Херсонес Таврический» // Соціально-економічний розвиток суспільства на засадах реалізації кластерного підходу. Збірник матеріалів міжнародної конференції. – Харків, 2012. – С. 87-88.
17. Фомин М. В. Археологический туризм или как изменить будущее // Историко-культурное наследие Причерноморья: изучение и использование в образовании и туризме. Международная конференция. – Ялта, 2013. - с. 58.
18. Фомин М. В., Манжаренко И. Н. Проблема вовлечения памятников Национального заповедника «Херсонес Таврический» в экскурсионные программы // Историко-культурное наследие Причерноморья: изучение и использование в образовании и туризме. Международная конференция. – Ялта, 2013. – С. 31-32

19. Фомин М. В. Тищенко А.В. Шкода Я.Л. Виноделие как элемент культурного наследия // Историко-культурное наследие Причерноморья: изучение и использование в образовании и туризме. Международная конференция. – Ялта, 2013. – с. 55 – 56.
20. Фомин М. В. О некоторых символических элементах в раннехристианской погребальной традиции Херсонеса – Херсона // II Бахчисарайские научные чтения памяти Е.В.Веймарна // Тезисы докладов и сообщений Международной научной конференции (Бахчисарай, 3-7 сентября 2013 г.) – Симферополь: Антиква, 2013. - С. 49-50.
21. Фомин М. В. Раннехристианское искусство позднеантичного Херсонеса. Происхождение художественной традиции // Византия и византийское наследие в России и в мире. Тезисы докладов XX Всероссийской научной сессии византистов. (Москва 3-6 июня 2013 г.). – Москва, 2013. – С. 255 – 257.
22. Фомин М. В. Воплощение восприятия «Царствия небесного» в раннехристианских памятниках Херсонеса – Херсона // Материалы Научной конференции «Ломоносовские чтения» 2014 года и Международной научной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов-2014» / Под ред. М.Э. Соколова, В.А. Иванова, Н.Н. Миленко, В.В. Хапаева, Н.В.Величко — Севастополь: ООО «Экспресс - печать», 2014. – С. 93
23. Бабенко Е. Г., Фомин М. В. Проблемы сохранения культурного наследия и развития туризма в Украине // Материалы Научной конференции «Ломоносовские чтения» 2014 года и Международной научной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов-2014» / Под ред. М.Э. Соколова, В.А. Иванова, Н.Н. Миленко, В.В. Хапаева, Н.В.Величко — Севастополь: ООО «Экспресс - печать», 2014. - С. 314.
24. Фомин М. В. К проблеме формирования раннехристианского мировоззрения в позднеантичном Херсонесе // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы IX Международной научной конференции (г. Харьков, 30-31.10.2014 г.). – Харьков, 2014. – С. 71.
25. Фомин М. В. Церкви Херсона IV в. // Империя ромеев во времени и пространстве: тезисы докладов XXI Всероссийской научной сессии византистов / Под ред. М.В.Грацианского, П.В.Кузенкова. – М.; Белгород: ООО «Эпицентр», 2016 – С. 200 – 202.
26. Fomin M. V. The Churches of Chersonese in the 4th Century // 23rd International Congress of Byzantine Studies. Poster presentations. (Belgrad, 22-27 August 2016). - P. 7-8 (<http://byz2016.rs/posteri/posteri%202.pdf>)
27. Fomin M. V. The Early Christian Art of Late Antique Chersonese. The Origin of the Art Tradition // 23rd International Congress of Byzantine Studies. Poster presentations. (Belgrad, 22-27 August 2016). - P. 9 (<http://byz2016.rs/posteri/posteri%202.pdf>)
28. Fomin M. V. Склеп «на Земле Н. И. Тура» в ранне византийском Херсонесе – Херсоне как памятник становления Церкви в городе // 23rd International Congress of Byzantine Studies

Thematic Session of Free Communications: Late antique and early byzantine art. (Belgrad, 22-27 August 2016). – P. 13-14.
(http://byz2016.rs/SSS/Ponedeljak/002_potvrđj%20chair_Late%20Antique%20and%20Early%20Byzantine%20%20Art.pdf)

Методичні посібники

1. Фомін М.В. Історія української культури. Опорний конспект лекцій. Для студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2011. 64 с.; 3 д.а.
2. Фомін М.В. Історія української культури. Методичні рекомендації для семінарських занять та організації самостійної роботи. Для студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2011 54 с.; 2,5 д.а.
3. Фомін М.В. Туристичне краєзнавство. Опорний конспект лекцій. Для студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2012. 72 с.; 3.5 д.а.
4. Фомін М.В. Туристичне краєзнавство. Практикум. Для студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2013. 100 с.; 4 д.а.
5. Фомін М.В. Методичних рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи з курсу «Організація дозвілля» для студентів, які навчаються за напрямами підготовки 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2013. 64 с.; 4 д.а.
6. Фомін М.В., Яковчук О.В. Туристсько-краєзнавча практика. Методичні вказівки проходження практики і підготовки звіту для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2013. – 26 с.
7. Фомін М.В. Комплексна практика. Методичні рекомендації для проходження практики та захисту звіту, для студентів, які навчаються за напрямами підготовки 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2014. 64 с.; 4 д.а.
8. Фомін М.В., Яковчук О.В. Технологічна практика. Методичні рекомендації для проходження практики та захисту звіту, для студентів, які навчаються за напрямами підготовки 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування». - Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2014. – 32 с. 1,5 д.а.;

9. Ліман С.І., Фомін М.В., Шумлянська Н.В. Виробнича практика: Програма та методичні рекомендації для студентів факультету управління та бізнесу напряму підготовки 6.140103 «Туризм». – Харків: ХДАК, 2016. – 27 с.